

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND
DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Taaktoewijzing structurele opvolging van het Lokaal Energie- en Klimaatpact**
- **Structurele en tijdelijke personeelsversterking bij het Agentschap Binnenlands Bestuur**

Samenvatting

Het Agentschap Binnenlands Bestuur staat in voor de structurele opvolging van het Lokaal Energie en Klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de lokale besturen. Deze nota duidt hierover de uitbouw van de personeelsinzet op zowel structurele als projectmatige basis.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsvelden:

- Binnenlands bestuur en stedenbeleid
- Inhoudelijke structurelement: de binnenlandse aangelegenheden

Beleidsdoelstelling:

In het Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering zijn de eerste doelstellingen in broeikasgas- en energiereductie voor het patrimonium van de lokale besturen terug te vinden.

In het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030, goedgekeurd in oktober 2019, werden maatregelen opgenomen ter verbetering van de luchtkwaliteit in Vlaanderen. In dit plan spelen de lokale besturen een cruciale rol.

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 werd de volgende doelstelling uitgeschreven: *“Onze steden en gemeenten spelen een sleutelrol in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid. Als meest zichtbare beleidsniveau vervullen ze een belangrijke voorbeeldrol ten aanzien van hun inwoners en ondernemingen. Ze vertalen de gewestelijke beleidsdoelstellingen, acties en maatregelen naar de dagelijkse leefwereld van burgers, en zijn het meest geschikt om lokaal draagvlak te creëren en de energie- en klimaattransitie van onderuit te ondersteunen. De Vlaamse overheid wil de lokale overheden daarom verder ondersteunen, en nauwer betrekken bij de uitwerking van het energie- en klimaatbeleid. We sluiten daarom in overleg een Klimaat- en Energiepact af tussen de Vlaamse overheid, steden en gemeenten, en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Dit pact legt de basis voor een structurele samenwerking, en staat door wederzijdse engagementen garant voor een krachtadig lokaal klimaat-en energiebeleid.”*

Op 4 juni 2021 werd het besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact definitief goedgekeurd. Dit gaf de start aan het eerste Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP 1.0) dat inspeelt op de bovengenoemde beleidsdoelstellingen. Het LEKP 1.0 formuleert 16 doelstellingen waar de steden en gemeenten zich voor kunnen engageren; deze worden verdeeld in algemene doelstellingen en vier werven, en lopen tot ten laatste 2030. De vier werven zijn de volgende: vergroening, energie, mobiliteit en regenwater. Ook aan de kant van de Vlaamse overheid werden er engagementen vastgelegd, zoals:

- de financiering naar de deelnemende steden en gemeenten;
- de opvolging van een structurele mededeling aan de Vlaamse Regering waarin hindernissen die de steden en gemeenten ondervinden bij het nastreven van de doelstellingen in het LEKP 1.0.

De Vlaamse Regering nam op 5 november 2021 extra maatregelen bovenop het reeds bestaande Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 om de klimaatverandering tegen te gaan. Verschillende van deze extra maatregelen leidden tot een aanscherping van de doelstellingen van het LEKP.

Op 8 juli 2022 werd het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2022 definitief goedgekeurd. Dit gaf de start aan het tweede Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP 2.0), met vijf aangescherpte doelstellingen. Op 16 december 2022 werd het Lokaal-Energie En Klimaatpact versterkt met een addendum (LEKP 2.1) met een nieuw engagement om thematische wijkverbeteringscontracten op te starten, gefocust op het voorkomen van energie-armoede aan de hand van wijkrenovaties en energiegemeenschappen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

- Op 4 juni 2021 keurde de Vlaamse Regering het eerste Lokaal Energie-en Klimaatpact (LEKP1.0) met de Vlaamse steden en gemeenten goed. Het bijhorend BVR legde de eerste toekenning van een subsidie vast aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van de doelstellingen onder het Lokaal Energie-en Klimaatpact;
- Op 8 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering het tweede LEKP (LEKP 2.0) goed, met een aanscherping van de klimaatambities van LEKP 1.0, samen met de BVR en subsidiëring ter uitvoering ervan.
- Op 28 oktober 2022 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van het decreet over de subsidiëring in het kader van de lokale energie- en klimaatpacten principiële goed.

Wetgevingstechnisch en taaladvies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/27.

Advies Raad van State

Dit advies is niet vereist gelet op het feit dat het hier gaat over een niet-reglementair besluit.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. UITBOUW PERSONEEL ABB VOOR DE STRUCTURELE OPVOLGING VAN HET LOKAAL ENERGIE EN KLIMAATPACT

Het veranderende klimaat stelt alle bestuursniveaus voor grote uitdagingen, en ook de lokale besturen nemen hiervoor hun rol op. Vlaanderen en de lokale besturen hebben de handen in elkaar geslagen om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. In deze context werd het Lokaal Energie- en Klimaatpact opgestart.

Het LEKP stoelt op een aantal **principes**. Eerst en vooral is het een engagement dat lokale besturen vrijwillig aangaan, er is geen verplichting tot deelname. Verder nemen zowel de lokale besturen als Vlaanderen een aantal engagementen op. Lokale besturen onderschrijven een aantal doelstellingen, waarvan zij zelf kunnen kiezen hoe ze deze bereiken. Vlaanderen voorziet hierbij 50% cofinanciering en engageert zich om de drempels die steden en gemeenten ervaren weg te werken.

Het LEKP is gestart om een nieuw ecosysteem uit te bouwen, waarbij lokale stakeholders, lokale besturen en het Vlaamse niveau nauwer samenwerken. In dit LEKP gaan zowel lokale besturen als de Vlaamse Overheid een aantal engagementen aan.

Het **LEKP 1.0** is opgesteld aan de hand van vier werven: twee mitigatiewerven (mobiliteit en energie) en twee adaptatiewerven (groen en water). De gekoppelde doelstellingen zijn als volgt:

- Algemene doelstellingen
 - o Het Burgemeestersconvenant 2030 ondertekenen en uitwerken
 - o Een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% realiseren in de eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed)
 - o Een reductie van de CO₂-uitstoot van de eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 realiseren
 - o Tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting verLEDden

- Geen heffing op hernieuwbare energie installaties invoeren en bestaande, zoals de heffing op pylons van windmolens, afbouwen tegen ten laatste 2025
- Lokale warmte- en sloopbeleidsplannen opmaken
- Werf 1 – Laten we een boom opzetten (vergroening)
 - Eén boom extra per Vlaming tegen 2030 (+6,6 miljoen bomen extra vanaf 2021 t.e.m. 2030)
 - 1/2de meter extra haag of geveltuinbeplanting per Vlaming tegen 2030 (+3.300 km extra vanaf 2021 t.e.m. 2030)
 - Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners tegen 2030 (= 6.600 perken van 10 m² vanaf 2021 t.e.m. 2030)
- Werf 2 – Verrijk je wijk (renovatie, hernieuwbare energie)
 - 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030
 - 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030 (+12.000 projecten in 2030)
- Werf 3 – Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar (koolstofvrije (deel)mobilititeit)
 - Per 1.000 inwoners 1 “toegangspunt” voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030 (=6.600 toegangspunten)
 - Per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030 (=66.000 laadpunten)
 - 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030
- Werf 4 – Water, het nieuwe goud (droogteproblematiek)
 - 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030 (= 6,6 miljoen m² ontharding)
 - Per inwoner 1 m³ extra opvang van hemelwateropvang voor hergebruik, buffering en infiltratie voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030 (=6,6 miljoen m³ extra regenwater dat wordt opgevangen voor hergebruik of infiltratie)

Tegen eind oktober 2021 hadden 293 van de 300 lokale besturen het LEKP 1.0 ondertekend.

Door de aangescherpte Europese klimaatambities werd in 2022 het **LEKP 2.0** gelanceerd. Hierbij worden een aantal (mitigatie)doelstellingen verscherpt, en wordt hier ook additioneel budget voor voorzien.

Op 16 december 2021 werd het **LEKP 2.1** goedgekeurd, versterkt met een addendum (LEKP 2.1) met een nieuw engagement om thematische wijkverbeteringscontracten op te starten, gefocust op het voorkomen van energie-armoede aan de hand van wijkrenovaties en energiegemeenschappen.

Om lokale besturen de kans te geven hun voortgang te monitoren, en input te geven voor de bespreking van het LEKP op de gemeenteraad, ontwikkelde ABB het **pactportaal**. Dit pactportaal laat gemeenten toe om per doelstelling hun voortgang te monitoren. Om overlast te vermijden, gebruiken we hiervoor zoveel mogelijk authentieke databronnen.

De structurele opvolging van het Lokaal Energie- en Klimaatpact komt toe aan het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Om de structurele opvolging van de Lokale Energie en Klimaatpacten te realiseren, is er nood aan inzet van personeel. Hierna wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele personeelsinzet en projectmatige personeelsinzet.

Structurele personeelsinzet

Voor de minimale structurele ondersteuning van de lokale besturen, zijn er 4 VTE beschikbaar, als volgt verdeeld:

- 1 projectleider, niveau A2
- 3 medewerkers, niveau A1, nog nader te bepalen beleidsmedewerker(s) en/of dossierbehandelaar(s).

Aangezien het LEKP op lange termijn engagementen vastlegt tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, betreft het hier géén tijdelijke personeelsbehoefte, maar is er nood aan een permanente invulling.

Met deze minimale personeelsinzet wordt voorzien in:

- algemeen projectmanagement;
- beheer van financieringsstromen naar lokale besturen, inclusief uitbetaling, controle en opmaak juridisch kader voor pact LEKP 1.0.
- ondersteuning van lokale besturen door coördinatie bij inhoudelijke vragen en samenwerking met stakeholders, waaronder VO-partnerorganisaties en VVSG-netwerk Klimaat;
- Uitwerking van een strategische visie over het Lokaal Klimaatpactportaalbeleidsmatige opvolging van Vlaams klimaatbeleid;
- communicatie en kennisdeling LEKP naar lokale besturen.

Projectmatige personeelsinzet

Taken die niet vallen onder de opdracht van de hiervoor vermelde structureel verworven personeelsleden, worden opgepakt via bijkomende projectmiddelen. Bijgevolg is het noodzakelijk om voor de bijkomende taken telkens ook middelen te voorzien voor personeel én werking. De omvang van de middelen wordt bepaald op basis van de omvang van de bijkomende taken.

Zo vervult ABB in de huidige legislatuur volgende bijkomende taken met bijkomende middelen:

- beheer van financieringsstromen naar lokale besturen, inclusief uitbetaling, controle en opmaak juridische kader voor LEKP 2.0 en LEKP 2.1;
- concrete uitwerking monitoringsplatform (het Lokaal Klimaatpactportaal) inclusief koppeling databronnen;
- beleidsmatige/thematische ondersteuning door opmaak drempelnota's en vanaf 2023 opstart werkplatform;
- opvolging wijkrenovatietool, in samenwerking met o.a. VITO en EWI;
- aanbesteding en opvolging technische assistentie hub voor energiegemeenschappen met sociaal oogmerk.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Naast de structurele personeelsinzet voor de uitvoering en opvolging van het Lokaal Energie- en Klimaatpact, vormt de financiering van de steden en gemeenten om de doelstellingen gedefinieerd in het LEKP te ambiëren een essentiële voorwaarde.

Op 4 juni 2021 werd een eerste subsidiëring in het besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact definitief goedgekeurd. Hierin werden het kader en de doelstellingen van het eerste LEKP gedefinieerd, alsook 24.324.010 euro vrijgemaakt voor de subsidiëring en 500.000 euro als werkingsmiddelen voor het ABB om initiatieven ondersteunend aan het LEKP uit te bouwen.

Op 8 juli 2022 werd een tweede subsidiëring in het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2022 definitief goedgekeurd. Hierin werd het eerste LEKP voortgezet, het kader en de doelstellingen van het tweede LEKP gedefinieerd, alsook 33.620.000 euro vrijgemaakt voor de subsidiëring en 630.000 euro als werkingsmiddelen voor het ABB om initiatieven ondersteunend aan het LEKP uit te bouwen.

Het decreet als definitieve basis van de structurele subsidiëring onder het LEKP is bij het schrijven van deze nota in opmaak, met het oog op een goedkeuring in het Vlaams parlement in april-mei 2023. De volgende budgettaire impact, los van het personeelsbestand, kan alvast onderscheiden worden:

- op het begrotingsartikel SJ0-ISMC2GA-WT is een recurrent bedrag van 10 miljoen euro gereserveerd voor de subsidiëring van de steden en gemeenten;
- jaarlijks wordt hier een bijkomend bedrag van het Vlaams Klimaatfonds aan toegevoegd¹;
- gekoppeld aan een actueel stimulansbeleid van de Vlaamse Regering kunnen hier nog extra middelen voor worden vrijgemaakt, zoals in het verleden voor collectieve renovaties en maatregelen gerelateerd aan de energiecrisis.

Vanuit deze middelen wordt jaarlijks een aandeel gereserveerd om een kwalitatieve ondersteuning vanuit het ABB te verzekeren. Dit aandeel varieert naar gelang taakinhoud en eventueel gekoppelde personeelsinzet.

Inspectie van Financiën

Het (gunstig met voorwaarden) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 3 maart 2023.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 31/03/23.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Gelet op de doelstellingen van het LEKP met een minimaal te verwachten ondersteuning vanuit het ABB aan de lokale besturen, is er nood aan een structurele inbedding van personeel binnen het ABB. Het personeelsplan van het Agentschap Binnenlands Bestuur wordt uitgebreid met een permanente personeelsuitbreiding zonder compensatie van 3 VTE adjunct van de directeur (A1) en van 1 VTE projectleider (A2) en met een tijdelijke personeelsuitbreiding van 9 VTE eveneens zonder compensatie. Op basis van de mededeling van 9 september 2022 (VR 2022 0909 MED.0324) worden zij beiden uitgesloten van de opvolging in de lopende personeelsbesparingen.

Een kernteam dat zorgt voor de uitoefening van bovengenoemde structurele taken, bestaat uit:

¹ De beslissing voor de middelen van 2022 is terug te vinden in de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 17 december 2021 betreffende 'Aanpak besteding middelen Vlaams Klimaatfonds in 2022'.

Profiel	Rang	Graad	Aantal	Budgetberekening wedde per personeelslid
Projectleider	A2	Adviseur	1	93 keur (stat) of 108 keur (contr) + 2,7 keur 2 ^{de} pensioenpijler
Beleidsmedewerker of dossierbehandelaar	A1	Adjunct van de directeur	3	65 keur (stat) of 75 keur (contr) + 2 keur 2 ^{de} pensioenpijler

De nodige personeelsmiddelen worden vrijgemaakt door een herverdeling vanuit de recurrente financiering voor steden en gemeenten (SJO-1SMC2GA-WT). De middelen voor de wedden van de personeelsleden, komen op het weddenkrediet van het ABB (begrotingsartikel SJO-1SAC2ZZ-LO). De middelen voor de werkingskosten van de personeelsleden, komen op het werkingskrediet van het ABB (begrotingsartikel SJO-1SAC2ZZ-WT).

Hiervoor werd benadrukt dat voor de huidige legislatuur ABB taken uitvoert in een projectmodus. Naast extra externe IT-profielen (die gefinancierd worden met werkings- en beleidskredieten) is er ook nood aan volgende tijdelijke personeelsversterking:

Functie	Rang	Graad	Aantal voltijds	Budgetberekening per profiel per jaar	Uitstroom op
Beleidsmedewerker	A1	Adjunct van de directeur	5	65 keur (stat) of 75 keur (contr) + 2 keur 2 ^{de} pensioenpijler	31/12/2024
	B1	Deskundige	1	49 keur (stat) of 57 keur (cont) + 1,4 keur 2 ^{de} pensioenpijler	31/12/2024
	A1	Adjunct van de directeur	3	65 keur (stat) of 75 keur (contr) + 2 keur 2 ^{de} pensioenpijler	1/7/2025
Totaal			9		

Wanneer beleidsmedewerkers aangeworven worden voor bijkomende projecten, wordt hiervoor tijdig (bij begrotingsopmaak of -aanpassing) beleidskrediet overgezet naar wedden- en werkingskrediet (begrotingsartikel SJO-1SAC2ZZ-LO en begrotingsartikel SJO-1SAC2ZZ-WT).

Wat betreft de timing van aanwerving en looptijd van overeenkomst wordt een onderscheid gemaakt. Gelet op het zwaartepunt van controle van de aanwending van de subsidies midden 2024, worden 2 beleidsmedewerkers aangenomen vanaf juni 2024 t.e.m. mei 2025.

Akkoord bestuurszaken

Het akkoord bestuurszaken werd verleend op 30/03/23.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de goedkeuring van deze nota op de Vlaamse Regering zal ABB verder gaan met de nodige aanwervingen van de personeelsleden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. de structurele opvolging van het lokaal energie- en klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de lokale besturen aan het agentschap voor binnenlands bestuur toe te wijzen;
2. haar goedkeuring te geven aan de structurele en tijdelijke personeelsversterking binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur;
3. deze structurele en tijdelijke personeelsversterking uit te sluiten van de opvolging in de lopende personeelsbesparingen in de Vlaamse Overheid.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE